

att arbeta för en bra vattenkvalitet

Vattenpaketet
Fördjupningstext moment 3

Detta material **får användas icke-kommersiellt**. För publicering av bildmaterial kontakta ursprungskällan. Ange Vattenpaketet som källa vid användning av övrigt material.

Välkommen att lämna dina synpunkter om materialet!

Kontakt:

Veronika Raguz, materialutveckling, veronika.raguz@gmail.com

Eva Emadén, samordnare av Världsvattendagen i Sverige, vattendagen22mars@gmail.com

Svenska Hydrologiska Rådet (SHR), info@hydrologi.org

Vi tackar Forskningsrådet Formas för finansiellt stöd till projektet.

Att arbeta för en bra vattenkvalitet

Text skriven av Elin Karlsson, 2011

Vattentillgång och god vattenkvalitet är väsentliga förutsättningar för människor och andra livsformer. Sveriges politik och tänkande om miljö och naturresurser (inklusive vatten) syftar mot ett helhetsgrepp om behovet av en ”långsiktigt hållbar samhällsutveckling”. Begreppet myntades av Brundtlandkommissionen och kom till uttryck i Agenda 21, det handlingsprogram som antogs vid FN-konferensen om miljö och utveckling i Rio de Janeiro år 1992. Agenda 21 skulle bli verklighet genom nationellt och lokalt arbete. Mycket av det arbete som görs för att skydda Sveriges vatten sker dock inte ute i sjöar och vattendrag. Istället arbetar myndigheter och kommuner med att skapa och följa miljömål, lagar och föreskrifter om vilken vattenkvalitet vi vill uppnå. Moment 3 i Vattenpaketet handlar om hur Sverige politiskt och juridiskt arbetar för att säkerställa en god vattenkvalitet – lokalt, regionalt och nationellt.

Övergripande miljökvalitetsarbete i Sverige

Allt offentligt miljöarbete i Sverige, säkerställt av rent vatten inkluderat, vägleds av 16 nationella miljökvalitetsmål (15 av dem antogs av Sveriges riksdag år 1999 och ytterligare ett tillkom år 2005). Det övergripande målet med detta arbete, det så kallade ”generationsmålet”, är att lämna över ett samhälle till nästa generation där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser (Miljömålsportalen, Generationsmålet). Miljökvalitetsmålen är inte juridiskt bindande, det vill säga ingen kan straffas om målen inte uppnås inom den bestämda tidsramen, utan kan ses som politiska målsättningar (IIIEE, 2008, sid. 2).

Sveriges 16 miljökvalitetsmål är:

- Begränsad klimatpåverkan
- Frisk luft
- Bara naturlig försurning
- Giffri miljö
- Skyddande ozonskikt
- Säker strålmiljö
- Ingen övergödning
- Levande sjöar och vattendrag
- Grundvatten av god kvalitet
- Ett hav i balans samt en levande kust och skärgård
- Myllrande våtmarker
- Levande skogar
- Ett rikt odlingslandskap
- Storslagen fjällmiljö
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt- och djurliv

Vissa av dessa mål är direkt kopplade till vattenkvalitet, men eftersom vatten finns överallt i vår miljö berör i princip alla målen på något sätt vattenkvaliteten och vattenmiljön. Tanken är att alla delar av samhället ska arbeta för att skapa ett långsiktigt hållbart Sverige, vilket bland annat innebär att landets länsstyrelser och kommuner måste anpassa de nationella miljömålen till lokala förhållanden så att de blir uppnådda senast år 2020 (2050 för målet ”Begränsad miljöpåverkan”) (Miljömålsportalen).

Den svenska miljölagstiftningen är huvudsakligen samlad i miljöbalken, men flera andra lagar har också betydelse inom miljöområdet. Miljöbalken, som kom år 1999, är en ramlag som utgår från grundläggande miljöpolitiska principer som fastställdes under 1980- och 1990-talen. Tidigare miljörelaterade lagar finns nu samlade i en miljöbalk: miljöskydds-

lagen, naturskyddslagen, lagen om förbud mot dumpning av avfall i vatten, renhållningslagen, hälsoskyddslagen, vattenlagen och lagen om hushållning med naturresurser (Miljöbalksutbildningen, 2000, sid. 4). Miljöbalkens mål är att ”främja en hållbar utveckling och på så sätt tillförsäkra levande och kommande generationer en hälsosam och god livsmiljö” (Miljöbalk, 1 kap. 1 §). En av nyheterna i miljöbalken var införandet av miljökvalitetsnormer. Med miljökvalitetsnormer menas att miljölagstiftningen inte reglerar exakta tillåtna utsläppsmängder utan de ger istället föreskrifter om lägsta godtagbara miljökvalitet hos mark, vatten, luft eller miljön i övrigt inom ett geografiskt område (Miljöbalk, 5 kap. 1 §). Detta innebär att man till exempel bestämmer hur höga halter av en viss förorening ett område får ha, sedan måste man arbeta för att hålla halterna under den nivån. Miljökvalitetsnormer har blivit en viktig del även inom den svenska vattenförvaltningen.

Förutom svenska lagar och förordningar påverkar Europeiska unionens (EU) och andra internationella miljöbestämmelser det svenska miljö- och vattenarbetet. Sedan Sveriges inträde i EU år 1995 gäller alla direktiv och förordningar som EU-länderna gemensamt antagit både före och efter 1995 även i Sverige.

Vattenkvalitetsarbete

I Sverige har det länge bedrivits vattenvård, bland annat genom den kommunala vattenförvaltningen. Tidigt kunde man se hur utsläpp från avlopp från såväl hushåll som industri påverkade våra vatten negativt och åtgärder behövdes. För en detaljerad beskrivning av utbyggnaden av det svenska vattenförsörjnings- och reningssystemet, se moment 7 *Hygien och hälsa*.

EU:s ramdirektiv för vatten

År 2000 kom Ramdirektivet för vatten (EU:s vattendirektiv, 2000/60/EG), en samling regler som syftar till att upprätta en integrerad ram för alla EU:s medlemsländer för skyddet av

allt inlandsytvatten, vatten i övergångszoner, kustvatten och grundvatten. Hållbar utveckling ligger som grund för vattendirektivet. Vattenanvändningen ska vara hållbar så att vattenresurserna långsiktigt förvaltas och vattenförsörjningen långsiktigt tryggas. Vattendirektivets mål är att allt vatten inom EU ska ha nått ”god status” år 2015 samtidigt som inga försämringar kommer att godtas. Det övergripande målet för EU:s vattenarbete är en vattenkvalitet med acceptabel påverkan på och risker för människors hälsa och miljö, och som säkerställer en hållbar förvaltning av vattenresurserna på lång sikt. Vattendirektivet samlade många, men inte alla, gamla vattenrelaterade direktiv i en gemensam ram (därav namnet ramdirektiv). EU antog år 2006 även ett nytt grundvattendirektiv (direktiv 2006/118/EG). Grundvattendirektivet är ett dotterdirektiv till ramdirektivet för vatten och innehåller mer detaljerade riktlinjer för förvaltningen av grundvatten. Anledningen till att ett separat direktiv för grundvatten upprättats är bland annat att grundvatten anses vara den känsligaste formen av sötvatten och är på många platser basen för dricksvattenförsörjningen. Därför är det extra viktigt att skydda grundvattenförekomster mot kvalitetsförsämring och kemisk förorening (SGU, 2007, sid. 7).

Enligt vattendirektivet ska vattenförvaltningen byggas på ett helhetstänkande. Nyckelbegreppet ”avrinningsområde” (se moment 8 *Det gränslösa vattnet*) uppmärksammar att vattensystem inte slutar vid politiska (eller andra av människan skapade) gränser, och är utgångspunkten för allt som gäller mål, åtgärder för, samt planering och förvaltning av vattenmiljön. I stället för att arbeta utifrån läns- och kommungränser kräver vattendirektivet att man istället arbetar utifrån naturens egna gränser för hur vattnet rör sig i landskapet (Naturvårdsverket, 2005, sid. 11). Detta innebär också att länder med gemensamma vattenförekomster måste samarbeta i arbetet för att nå vattendirektivets mål. För svensk del innebär det att vi måste samarbeta med Norge och Finland i flera områden i västra och norra

Sverige (Naturvårdsverket, 2005, sid. 12).

Vattendirektivet kan närmast ses som det främsta verktyget för att uppnå de vattenrelaterade nationella miljö kvalitetsmålen. Till skillnad från miljö kvalitetsmålen är vattendirektivets miljö kvalitetsnormer juridiskt bindande. Om Sverige misslyckas med att uppnå ”god status” för allt vatten inom uppsatt tidsram kommer därför rättsliga åtgärder vidtas från EU:s sida (Naturvårdsverket, 2008a, sid. 13).

Vattenförvaltningsförordningen

Genom förordningen om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SFS 2004:660), eller vattenförvaltningsförordningen, har vattendirektivet införts i svensk lagstiftning. Vattenförvaltningsförordningen syftar liksom vattendirektivet till en god vattenstatus för ytvatten och grundvatten senast år 2015. I vattenförvaltningsförordningen finns bland annat bestämmelser om vem som är ansvarig för vad i arbetet för en god vattenkvalitet, hur arbetet ska gå till och hur vattenförekomster ska övervakas. Där finns även bestämmelser för vilka åtgärder som måste vidtas om en vattenförekomst inte lever upp till den bestämda kvalitetsnivån och hur detta arbete ska rapporteras. Bestämmelserna i vattenförvaltningsförordningen gäller förvaltningen av kvaliteten på vattenmiljön enligt miljöbalken 5 kap. (SFS 2004:660 1 kap. 1 §).

Vad är målet med vattenkvalitetsarbetet?

Som tidigare nämnts är målet med svensk vattenförvaltning att uppnå en ”god vattenstatus för samtliga vattenförekomster” (Naturvårdsverket, 2005, sid. 35). Vad innebär då god vattenstatus? Statusbedömningen utgår från ett referenstillstånd som innebär ett i stort sett opåverkat vatten med naturliga förhållanden. Ju större avvikelser från referenstillståndet desto sämre vattenstatus och desto större blir kraven att nå upp till. Alla typer av vatten ska skyddas långsiktigt. Vatten ska finnas i rätt mängd, när och där det behövs. Vattenanvändningen ska vara hållbar så att vattenresurserna långsiktigt förvaltas och vattenförsörjningen

långsiktigt tryggas.

Man har bestämt om en rad olika faktorer som påverkar statusen hos en vattenförekomst. Dessa faktorer skiljer sig för yt- respektive grundvatten. För ytvatten tittar man dels på ekologisk status och dels på kemisk status. Faktorer för god ekologisk status inkluderar *biologiska faktorer* såsom växt- och djurliv, *fysikalisk-kemiska faktorer* såsom pH, temperatur och förekomst av förorenande ämnen, samt *hydromorfologiska faktorer* såsom vattenmängd, flödes hastighet och våg exponering (Naturvårdsverket, 2005, sid. 37). Exakta värden för vad som är god ekologisk status är inte fastställt i vattendirektivet, utan den bedömningen får göras av respektive EU-land utifrån det fastställda referenstillståndet. En vattenförekomst kan få klassificeringen *hög, god, måttlig, otillfredsställande* eller *dålig* ekologisk status. För att en vattenförekomst ska kunna få klassificeringen hög ekologisk status måste statusen vara hög för alla tre faktorer (biologiska, fysikalisk-kemiska och hydromorfologiska). Det är med andra ord den faktor med lägst (sämst) status som är utslagsgivande. God kemisk status för ytvatten innebär att vattnet inte får innehålla högre halter av förorenande ämnen än vad som fastställts i vattendirektivet (Naturvårdsverket, 2005, sid. 37-38).

För grundvatten tittar man dels på kvantitativ status och dels på kemisk status. Med kvantitativ status menas att man inte får ta ut mer vatten ur en grundvattenförekomst än vad som är långsiktigt hållbart, alltså snabbare än grundvattnet nybildas, eftersom detta kan leda till bland annat saltvatteninträngning och andra kvalitetsförsämringar. Vad gäller den kemiska statusen tittar man på de ämnen som vattendirektivet fastställt, det vill säga samma ämnen som för ytvatten. Grundvattendirektivet (dotterdirektiv till vattendirektivet) innehåller bland annat instruktioner för hur referenstillstånd för grundvatten ska bestämmas. Referenstillståndet ser olika ut i olika regioner beroende på vilken typ av mark och berg-

grund som finns i omgivningen (Naturvårdsverket, 2005, sid. 40).

Förutom naturliga yt- och grundvatten tittar man på konstgjorda och kraftigt modifierande vattenförekomster. Till den kategorin hör exempelvis hamnar, vattenkraftsanläggningar och anläggningar för skydd mot översvämningar. För de konstgjorda och kraftigt modifierade vattenförekomsterna har man inte samma krav på ekologisk status som för de naturliga vattenförekomsterna. Istället strävar man efter att uppnå god ekologisk potential. Man ska alltså arbeta för att uppnå en så hög ekologisk status, så nära ett naturligt tillstånd, som möjligt utan att få negativa effekter på den omgivande miljön eller de mänskliga verksamheter som vattnet används för (Naturvårdsverket, 2005, sid. 41).

En vattenförekomst kan få olika status beroende på var i landskapet den befinner sig. Till exempel kan en älv ha hög status i ett område, medan samma älv längre nedströms kan klassas som otillfredsställande. Det samma gäller för sjöar och kustvatten. Om detta inträffar delas vattenförekomsten in i olika delar och åtgärder vidtas för att uppnå samma (den högsta) status i hela vattenförekomsten (Naturvårdsverket, 2005, sid. 36).

Vem gör vad?

Vattendirektivet, liksom den svenska lagstiftningen, innehåller krav på ett nära samarbete mellan alla intresserade parter inom ett avrinningsområde – inklusive ickestatliga organisationer och lokala administrationer – så att alla berörda aktörer kan engagera sig för att nå upp till direktivets mål. Vattendirektivet framhåller vidare att alla som är berörda av vattenfrågor ska kunna få insyn i och kunna påverka vattenarbetet. Yttersta ansvaret för vattenförvaltningen i Sverige ligger dock hos regeringen. Vattendirektivet anger övergripande hur arbetet ska utföras och har angivit en tidsplan, men detaljerad information om hur arbetet ska gå till måste tas fram inom Sverige. Detta arbete

har från regeringens sida delegerats ut till olika statliga myndigheter.

Vattenmyndigheterna

Vattendirektivets krav på ett juridiskt och administrativt nätverk kring Sveriges avrinningsområden har resulterat i en statlig vattenförvaltning som har delat in landet i fem vattendistrikt. Varje vattendistrikt är uppbyggt av flera huvudavrinningsområden. Indelningsgrunden för vattendistriktet har varit de stora havsbassängerna; Bottenviken, Bottenhavet, Norra Östersjön, Södra Östersjön och Västerhavet. Varje vattendistrikt kan alltså ses som det geografiska område vars vatten rinner ut i respektive havsbassäng. På så vis tar vattenförvaltningen hänsyn till vattnets naturliga rörelse i landskapet istället för, som tidigare, administrativa gränser. Varje distrikt har en vattenmyndighet, som är lokaliserad vid en av länsstyrelserna i regionen, med ansvar för förvaltningen av vattenkvaliteten inom distriktet. Vattenmyndigheterna har fått uppdraget att genomföra vattendirektivet. Vattenmyndigheternas arbetsuppgifter består av att ta fram förvaltningsplaner, miljökvalitetsnormer, åtgärdsprogram och miljökonsekvensbeskrivningar för respektive vattendistrikt. I detta arbete ska alla som påverkas få insyn och möjlighet att ta del i beslut. Bland annat måste vattenmyndigheterna låta alla intressenter som påverkas av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram ta del i dessa innan de verkställs (Naturvårdsverket, 2005, sid 12-14).

Naturvårdsverket och SGU

Naturvårdsverket och Sveriges Geologiska Undersökning (SGU) har fått i uppdrag av regeringen att ta fram detaljerade föreskrifter och handböcker, och därmed bestämma hur vattenmyndigheternas arbete ska gå till väga. På så sätt är de ett stöd för vattenmyndigheternas arbete, med den huvudsakliga rollen att se till att vattenarbetet utförs enhetligt i alla fem vattendistriktet så att man har samma krav för alla Sveriges vattenförekomster (Naturvårdsverket, 2005, sid. 23). Till exempel har de utarbetat föreskrifter för vilka metod-

er som ska användas när de olika faktorerna som påverkar vattenstatusen utvärderas (NFS 2006:11, bilaga 1). Det är även Naturvårdsverket och SGU som bestämmer om vilka faktorer som ska mätas och kontrolleras. Naturvårdsverket ansvarar för allt ytvatten medan SGU ansvarar för grundvattnet (SGU, 2007, sid. 6). Naturvårdsverket har också i uppdrag att rapportera till EU-kommissionen om hur arbetet fortgår (SFS 2004:660, 9 kap. 1 §)

Kommunernas roll

Traditionellt har Sveriges kommuner haft ansvar för all fysisk planering inom respektive kommungräns. I planeringsarbetet måste kommunerna ta ställning till många vattenrelaterade frågor som till exempel frågor kring dricksvattenuttag, skydd av yt- och grundvatten, strandskydd, friluftsliv, biologiska intressen, kommunikationsfrågor, vägar, hamnar, elproduktion, jordbruksbevattning, dagvattenhantering, säkerhetsfrågor kring översvämningar och skred samt ge rekommendationer till verksamheter som påverkar vattenkvalitet och vattentillgång. Kommunerna är även tillsynsmyndighet för det lokala miljöarbetet och för miljöfarliga verksamheter, vilka bedrivs enligt svensk miljölagstiftning, och övervakar miljön i yt- och grundvatten genom bland annat provtagningar. Det är även kommunerna som ansvarar för vattenförsörjning och avloppsrening i tätbebyggda områden. Inom kommunerna har olika förvaltningskontor ansvaret för de olika aspekterna av vatten. Till exempel har miljöförvaltningen ansvaret för miljöaspekterna medan VA-förvaltningen har ansvaret för den tekniska vattenförsörjningen och avloppsvattenreningen (SKL, 2010).

Införandet av vattendirektivet i svensk lagstiftning berör i hög grad kommunerna i deras roll som ansvariga för mark- och vattenanvändning eftersom miljökvalitetsnormer och åtgärdsplaner kommer styra kommunernas planering och miljöövervakning framöver. Kommunerna är fortfarande ansvariga för den fysiska vattenplaneringen inom respektive

kommun, vilken blivit allt viktigare i och med att vattendirektivet införts (Naturvårdsverket, 2005, sid. 14). Men eftersom vattenmyndigheterna ansvarar för kvaliteten av allt vatten i Sverige finns det risk för att vattenmyndigheterna måste göra intrång på kommunernas självbestämmanderätt vad gäller vattenplaneringen. Exempelvis kan vattenmyndigheterna i sina åtgärdsprogram fastställa vad kommunerna måste göra för att en god vattenstatus ska kunna uppnås. I de fall där konflikt uppstår mellan kommunernas självbestämmanderätt och de åtgärder som krävs för att uppnå god vattenstatus är vattenkvalitetsarbetet överordnat den kommunala planeringen (Naturvårdsverket, 2005, sid. 14-15). Eftersom kommunerna länge arbetat med olika aspekter av vattenfrågor finns mycket kunskap om Sveriges vatten just inom kommunerna. Därför är en viktig uppgift för kommunerna att tillhandahålla data som samlats under många år och på så vis tillföra kunskap som vattenmyndigheterna behöver i sitt arbete (SFS 2004:660, 3 kap. 3 §). En annan för kommunerna viktig uppgift är att verka för att de miljökvalitetsnormer som fastställts av vattenmyndigheterna uppnås (Miljöbalk, 5 kap. 3 §).

Vattenförbund, vattenvårdsförbund och vattenvård

I Sverige finns omkring 80 vattenvårdsförbund och kustvattenförbund som arbetar för kvaliteten på vattnet inom ett specifikt geografiskt område, såsom en sjö eller ett vattendrag. De första vattenförbunden och vattenvårdsförbunden bildades under 1950-talet, när man började uppmärksamma vattenrelaterade problem i sjöar, vattendrag och kustvatten i södra och mellersta Sverige. Förbunden är frivilligt organiserade kring ett avrinningsområde för en sjö, ett vattendrag, eller ett kustområde. De består av olika intressenter, till exempel kommuner, industrier, landsting, företag och jordbruksorganisationer, som känner ansvar för vattenvården i avrinningsområdet (Naturvårdsverket, 2005, sid. 15).

För den nya vattenförvaltningen, med vatten-

direktivet som ledning, har vattenförbunden och vattenvårdsförbunden värdefulla erfarenheter av verksamhet utifrån avrinningsområden. För att uppfylla vattendirektivets krav på samverkan och medborgarinflytande har vattenmyndigheterna uppmuntrat äldre vattenförbund och vattenvårdsförbund att ombildas till vattenråd för att stödja den nya vattenförvaltningen. I och med att vattenråden är frivilligt organiserade har de stor frihet att själva bestämma exakt hur de ska se ut organisatoriskt och vilka uppgifter de ska utföra, men generellt utgår de från de lokala intressen som är viktiga för området det är verksamma i. Det är dock viktigt att även vattenråden arbetar utifrån det helhetsperspektiv som vattendirektivet grundar sig på (Vattenmyndigheterna, 2007, sid 8). Vattenråden har dessutom en viktig roll när beslut om förvaltningsplaner, statusbedömningar och åtgärdsprogram fattas genom att de kan lämna synpunkter och ge förslag till förbättringar (Vattenmyndigheterna, 2007, sid. 12). De flesta vattenråd, och de vattenförbund och vattenvårdsförbund som ännu inte har ombildats till vattenråd, arbetar idag med provtagning och analyser för att kontinuerligt bedöma vattnets lokala eller regionala tillstånd. Vattenråden och förbunden rapporterar sina resultat vidare till kommuner och allmänheten.

Hur fungerar vattenförvaltningen?

Tanken med den nya vattenförvaltningen har dels varit att få en bättre helhetssyn över den svenska vattenkvaliteten, dels att se till att man ställer samma krav på vattenkvaliteten vart i landet man än befinner sig. Dessutom har man velat att alla som vill ska kunna medverka i och kunna påverka vattenarbetet. Frågan är om vattenförvaltningen lever upp till dessa förväntningar? Svaret är förstås inte glasklart, vissa delar av vattenarbetet fungerar bättre än andra. I och med att det är så många aktörer inblandade, från nationell till lokal nivå, har arbetet för en bra vattenkvalitet fått mer uppmärksamhet på fler platser i samhället än tidigare. Dessutom samarbetar man mer över kommun- och länsgränser när man måste ta

hänsyn till hela avrinningsområden i stället för administrativa gränser, vilket leder till ett mer effektivt arbete (Naturvårdsverket 2008b, sid 25). Men det finns också problem med att så många olika aktörer är inblandade. Till exempel är det inte helt klart vem som ska göra vad och myndigheter kan tolka sina arbetsuppgifter olika. Detta leder ofta till ineffektivitet, dels för att en viss arbetsuppgift inte blir gjord eller för att flera myndigheter utför samma uppgift. Dessutom har Sverige redan en relativt god vattenkvalitet vilket gör att många av de som är inblandade i vattenarbetet tycker att vattenförvaltningen fungerat bra innan EU:s vattendirektiv kom och att arbetet blivit svårare när fler myndigheter är inblandade (Naturvårdsverket, 2008b, sid. 45).

Sveriges arbete internationellt

Förutom de EU-beslut, inklusive vattendirektivet, som styr en stor del av det svenska vattenarbetet måste man också beakta samarbetet i olika internationella organisationer.

Insikten om att vattenresurser måste skyddas och vårdas av alla inom ett gränsöverskridande avrinningsområde är inte ny och uttrycks i konventioner som rör hav, internationella sjöar och gränsöverskridande vattendrag. Havet integrerar flöden av vatten, näringsämnen, föroreningar och gifter utan hänsyn till de mänskliga gränser där de uppkommit. Även om enskilda länder måste arbeta för exempelvis bättre kustvattenmiljöer, behövs ytterligare samarbete mellan länder liksom ytterligare regionala och globala avtal för att skydda och vårda gemensamma vattenmiljöer och havsområden så att de inte vidare förorenas eller utarmas. Sverige har anslutit sig till ett 40-tal internationella miljökonventioner och avtal för att skydda miljön och hushålla med naturresurserna. Inom vattenområdet gäller för Sveriges del till exempel Konventionen om miljön i Östersjön (Helsingforskonventionen) och Konventionen för skydd av miljön i Nordostatlanten (OSPAR).

Helsingforskonventionen

Helsingforskonventionen är en regional konvention som arbetar för Östersjöns miljö. Syftet med konventionen är att se till att länderna arbetar gemensamt mot målen och att de vidtar åtgärder för att så långt som möjligt minska belastningen på Östersjön (Helsingforskonventionen, 2008, sid. 3). Medverkar gör alla länder inom Östersjöns avrinningsområde, alltså de länder vars vatten helt eller delvis rinner ut i Östersjön. Dessa länder är Sverige, Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Polen, Ryssland och Tyskland. Dessutom medverkar EU som organisation (Helsingforskommissionen, 2008, sid. 15-16). Östersjön är mycket påverkad av föroreningar, framför allt övergödande ämnen, vilka bidrar till giftiga algblomningar och syrefria botten vilket skapar problem för både djurliv och människor. De medverkande länderna har kommit överens om att miljön i Östersjön måste återställas och att den ekologiska balansen måste skyddas och bevaras.

OSPAR

OSPAR är, liksom Helsingforskonventionen, en regional konvention med syftet att skydda miljön i Nordostatlanten. Detta område sträcker sig från Nordpolen i norr till Gibraltar sund i söder och från den europeiska kontinenten i öst till Grönland i väst. De länder som skrivit på och förbundit sig till konventionen är Sverige, Belgien, Danmark, Finland, Frankrike, Irland, Island, Luxemburg, Norge, Portugal, Schweiz, Spanien, Tyskland, Storbritannien (OSPAR, 2007, sid. 27). Konventionen kom till då flera länder oroade sig för dumpningen av oljeutsläpp och förorenande ämnen och avfall som hotade Nordostatlantens vattenkvalitet och marina liv. Man anser att den marina miljön är viktig för alla länder och arbetar därför gemensamt för att skydda och återställa miljön i Nordostatlanten med alla möjliga medel (OSPAR, 2007, sid. 5).

Vidare läsning

- På vattenmyndigheternas hemsida finns

mängder av information om hur vattenarbetet i Sverige fortgår:

www.vattenmyndigheterna.se

- Miljömålsportalen beskriver Sveriges 16 miljökvalitetsmål. Här finns information om hur det övergripande miljöarbetet i Sverige fortgår och vem som ansvarar för de olika målen:

www.miljomal.se

- Vatteninformationssystem Sverige (VISS) tillhandahåller en interaktiv karttjänst, Vattenkartan, där geografisk information gällande vattenförvaltning och tillståndet i vattnet kan hittas:

www.viss.lansstyrelsen.se

- Sveriges vattenorganisationer samlar information om landets alla vattenråd och vattenvårdsförbund. Här kan du hitta en organisation som arbetar för just ditt vatten:

www.vattenorganisationer.se

Referenser:

Förordning om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (SFS 2004:660).

Helsingforskommissionen, 2008. Convention on the protection of the marine environment of the Baltic sea area, 1992 (Helsinki convention). <http://www.helcom.fi/stc/files/Convention/Conv1108.pdf>. Webbplats tillgänglig 2011-05-03.

Miljöbalk (1998:808).

Miljöbalksutbildningen, 2000. Miljöbalken. Så berör den dig som medborgare. <http://www.ange.se/download/18.18c4343210ca5c827ee80003600/Milj%C3%B6balken.pdf>. Webbplats tillgänglig 2011-04-14.

Miljömålsportalen.

www.miljomal.se. Webbplats tillgänglig 2011-04-13.

Miljömålsportalen, Generationsmålet.

<http://www.miljomal.se/Generationsmalet/>. Webbplats tillgänglig 2011-04-13.

Naturvårdsverket, 2005. En bok om svensk vattenförvaltning. Rapport 5489. ISBN 91-620-5489-9.pdf

Naturvårdsverkets föreskrifter om övervakning av ytvatten enligt förordningen (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön (NFS 2006:11).

Naturvårdsverket, 2008a. Handbok om åtgärdsprogram inom

vattenförvaltning enligt förordning (2004:660) om förvaltning av kvaliteten på vattenmiljön. Handbok 2008:6. ISBN 978-91-620-0158-2.pdf.

Naturvårdsverket, 2008b. "Vattendirektivet är en schlager" men det är få som kan sjunga med. En översiktlig utvärdering av ansvarsfördelning inom vattenförvaltningen i Sverige 2008. Rapport Dnr 731-3761-08 Ks.

OSPAR, 2007. Convention for the Protection of the Marine Environment of the North-East Atlantic. http://www.ospar.org/html_documents/ospar/html/OSPAR_Convention_e_updated_text_2007.pdf. Webbplats tillgänglig 2011-05-03.

Sveriges geologiska undersökning (SGU), 2007. Införandet av grundvattendirektivet i svensk rätt. Dnr 04-2066/2006.

Vattenmyndigheterna, 2007. Vattenråd. Teori och praktik. <http://www.lst.se/NR/rdonlyres/E9AB735A-25DF-4A42-91C1-CDF8AB1A60B2/0/Vattenradteoriochpraktik2008.pdf>. Webbplats tillgänglig 2011-05-02.

Sveriges kommuner och landsting (SKL), 2010. http://www.skl.se/vi_arbetar_med/tillvaxt_och_samhallsbyggnad/energi_va_och_avfall/vatten/eu_s_ramdirektiv_for_vatten. Webbplats tillgänglig 2011-05-02.

The International Institute for Industrial Environmental Economics (IIIEE), 2008. Miljömålen och miljöbalken. Möjligheter till rättsligt genomdrivande av miljökvalitetsmål. Report 2008:1. ISBN 978-91-88902-43-6.